

de vijftiger en zestiger jaren. Bijgaand staatje toont wel een zeer opwekkend beeld!

	Gemiddelde talrijkheid in januari.		
	Jaren vijftig	Jaren zestig	Jaren 1975
Vogelsoorten	16	20	24
Houtduif	3	16	220
Kievit	5	190	167
Koperwiek	6	6	1963
Kramsvogel	54	104	1683
Spreeuw	115	86	2179

Voorals Spreeuwen, Koperwieken en Kramsvogels drukten dus in de voorbije winter hun

stempel op de vogelbevolking van het Wageningse Binnenveld. Onder hen is de Koperwiek verhoudingsgewijs wel het meest toegenomen in de tweede helft van deze eeuw.

Laat ons aan het slot van dit verhaal de hoop uitspreken, dat het zo fraai tussen de nabije bossen van de Utrechtse Heuvelrug en de Veluwe gelegen Wageningse Binnenveld onverminkt mag blijven voortbestaan teneinde ook in het vervolg dergelijke waardevolle vergelijkingen mogelijk te maken aangaande de vogelstand van ons grasland!

Een oude vindplaats van Wit hoefblad

M. T. JANSEN

In het aprilnummer van de vierde jaargang van *De Levende Natuur* (1899/1900) bespreekt E. Heimans op blz. 40, 41 en 42 vondsten op twee verschillende plaatsen van Wit hoefblad (*Petasites albus*) als nieuwe plant voor de Nederlandse flora, en wel in een bos bij Schalkwijk — vinder C. A. Backer te Almkerk — en in een bos bij Amersfoort — vinder H. Kok Ankersmit te Apeldoorn.

Het was interessant na te gaan of de soort nog op deze plaatsen te vinden is.

Zoeken bij Amersfoort belooft weinig: nadere plaatsaanduiding ontbreekt in de bosrijke omgeving en sinds de eeuwwisseling is in die streek zeer veel veranderd.

Dit deed me besluiten in de omgeving van Schalkwijk te gaan kijken. Het enige gebied dat in deze streek, die rijk is aan cultuurgrond en arm aan bos, volgens de topografische kaart in aanmerking kwam, was het landgoed De Wickenburgh, gelegen nabij Schalkwijk in de gemeente Houten.

Dit landgoed is niet opengesteld voor het

publiek, maar de bewoners, de heer en mevrouw Wittewaal, verleenden in het voorjaar van 1973 vlot toestemming het terrein te bekijken en deelden mee, dat op hun terrein wit-bloeiend Groot hoefblad voorkwam. Onder een eeuwenoude eik bloeide een groot aantal exemplaren van het Wit hoefblad.

Op 13 februari van dit jaar werd een nieuw bezoek gebracht, om wat nauwkeuriger de grootte van de populatie op te nemen. Hierbij bleek dat de plant in twee groepen voorkomt. De plek van 1973 telde ongeveer 100 bloeistengels, de andere plek, een vrij open plaats in het bos, gaf er zelfs meer dan 200 te zien.

In 1899 werd Wit hoefblad als een nieuwe indigene plant begroet. Nu we anno 1975 meer inzicht hebben in de plantengeografie, weten we dat *Petasites albus*, die in de Voegen algemeen is, in de noordelijke Eifel zijn dichtstbijzijnde natuurlijke standplaatsen heeft. Bij ons is het eerder een interessante en zeldzame stinseplant. Als zodanig vin-

den we op de buitenplaats ook Bastaarddoronicum (*Doronicum willdenowii*) en Sneeuwkllokje (*Galanthus nivalis*) zowel enkel- als dubbelbloemig. Of Beemdooievaarsbek (*Geranium pratense*), Lievevrouwebedstro (*Asperula odorata*) en Gevlekte aronskelk (*Arum maculatum*), die er ook voorkomen, hier als stinseplanten of als indigenen moeten beschouwd worden, zal wel een open vraag blijven.

In 1973 gaf de N.J.N. afdeling Utrecht, een inventarisatieverslag uit betreffende flora en fauna van de Wickenburgh. De gegevens werden verzameld van maart t/m september 1972. Het behoorlijk complete floristisch overzicht geeft geen *Petasites albus*, maar vermeldt een gemengde groeiplaats van Groot en Klein hoefblad. Dit is een begrijp-

pelijke en grappige vergissing. Immers de bloeistengels van het vroeg bloeiende Wit hoefblad verwelken reeds in maart en lijken dan heel veel op de bloeistengels van de mannelijke vorm van Groot hoefblad, die ook spoedig na de bloei verdorren, terwijl de bladeren van Wit hoefblad door hun kleiner formaat aan die van Klein hoefblad doen denken.

Wie gaat er eens na of Wit hoefblad nog elders in ons land als stinseplant voorkomt? Men kan dan bijvoorbeeld gebruik maken van gegevens uit de schoolflora van Heukels, 16e druk 1923, waar als vindplaatsen worden genoemd: Amersfoort, Schalkwijk, Overveen, Leiderdorp, Foxhol, Heukelum, Westerbroek.

Zeldzame planten tellen

J. MENNEMA

In navolging van de Britten wil de afdeling Nederland met ingang van 1975 jaarlijks de aantallen individuen van uiterst en zeer zeldzame Nederlandse plantesoorten gaan registreren. Onder uiterst en zeer zeldzame planten worden verstaan de soorten, die in 10 of minder uurhokken voorkomen (1). Een uurhok is thans $5 \times 5 \text{ km}^2$ groot; vóór 1950 was een uurhok — één uur lopen lang en één uur lopen breed — $20^{5/6} \text{ km}^2$ (zie fig. 1).

Om enige ervaring te verkrijgen in dit nieuwe project wordt dit jaar gestart met een beperkt aantal van 10 soorten, waarvan onlangs de verspreidingskaarten zijn gepubliceerd (2).

Het betreft de volgende soorten (met tussen haakjes het aantal uurhokken, waarin zij thans in Nederland worden aangetroffen): Poppenorchis, *Aceras anthropophorum* (5),

Hondskruid, *Anacamptis pyramidalis* (4), Bitterling, *Blackstonia perfoliata* (5), Knots-zegge, *Carex buxbaumii* (7), Akkergeelster, *Gagea villosa* (5), Kruisbladgentiaan, *Gentiana cruciata* (6), Paardehoefklaver, *Hippocrepis comosa* (1), Aapjesorchis, *Orchis simia* (1), Herfstschroeforchis, *Spiranthes spiralis* (3) en Moerasgamander, *Teucrium scordium* (1).

In het eerste jaar moet een schets en een beknopte beschrijving van de groeiplaats worden gemaakt op daarvoor bestemde formulieren, die in de daarop volgende jaren alleen moet worden herhaald, als er duidelijke veranderingen zijn opgetreden. Voorts moet elk jaar de totale oppervlakte, die de groeiplaats van de soort bedekt, worden opgegeven in m^2 + het totale aantal planten, verkregen door afzonderlijk drie stadia op te tellen, nl. de zaailingen, de niet bloeiende